

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU

ul. ks. Hugona Kołłątaja 5B, 45-064 Opole

Informacja sygnałna

Data opracowania – wrzesień 2016

e-mail: SekretariatUSopl@stat.gov.pl Internet: <http://opole.stat.gov.pl/>
tel. 77 423 01 10–11, 77 423 10 01 fax 77 423 01 25

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W 2015 R.

Reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych** jest podstawowym źródłem informacji o poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożyciu ilościowym żywności, wyposażeniu gospodarstwa domowego w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem.

Metoda reprezentacyjna, oparta na próbie losowej, daje możliwość uogólnienia, z określoną precyzją, uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe, a dane otrzymane z badania spełniają ważną rolę w ocenie poziomu warunków życia ludności. Zaprezentowane w opracowaniu wyniki z badania ustalono na podstawie oświadczeń osób biorących w nim udział.

Badaniem zostały objęte wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

Dochód rozporządzalny – obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów, bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek. Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz na przyrost oszczędności, a w jego skład wchodzi: dochód z pracy najemnej; dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie; dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu; dochód z tytułu własności; dochód z wynajmu nieruchomości; świadczenia z ubezpieczeń społecznych; pozostałe świadczenia społeczne; pozostały dochód (w tym dary i alimenty).

Dochód do dyspozycji – jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Wydatki – obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki. **Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne** przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Spożycie ilościowe artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne). Za moment spożycia artykułów żywnościowych przyjmuje się moment ich pozyskania przez gospodarstwo domowe.

Stopa ubóstwa (podstawowa miara oceniająca zasięg ubóstwa) jest to odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od przyjętej granicy ubóstwa.

Przyjęte granice ubóstwa ekonomicznego:

- **relatywna granica ubóstwa**, określona jako 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych;

- **ustawowa granica ubóstwa** określona jako kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej;

- **minimum egzystencji**, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego. Poziom minimum egzystencji obliczany jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

W opracowaniu zaprezentowano wybrane zagadnienia wynikające z badania budżetów gospodarstw domowych w 2015 r., z odwołaniem do danych za 2014 r. i w niektórych przypadkach także do lat wcześniejszych.

W 2015 r. w województwie opolskim badaniem budżetów objęto 1005 gospodarstw domowych, co stanowiło 2,7% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętne gospodarstwo domowe liczyło 2,70 osoby (w kraju – 2,72). W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek o 6,9% (w kraju – o 5,9%).

TABL.1. PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	
	w osobach			Polska = 100
OGÓŁEM	2,90	2,75	2,70	99,3
w tym:				
Pracujących	1,16	1,06	1,08	98,2
Pobierających świadczenia społeczne	0,85	0,85	0,86	110,3
w tym emeryturę lub rentę	0,73	0,71	0,74	110,4
Pozostających na utrzymaniu	0,84	0,77	0,70	90,9

Na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego decydujący wpływ ma dochód rozporządzalny. W 2015 r. sytuacja dochodowa gospodarstw domowych poprawiła się, a przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1288,74 zł, tj. o 3,5% (o 44,05 zł) wyższym w porównaniu z 2014 r., natomiast o 15,2% (o 170,21 zł) w odniesieniu do 2010 r.

Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej wynosił 93,0, co oznaczało że dochód ten był niższy od średniego notowanego w kraju o 7,0% (o 97,42 zł). W kraju przeciętne gospodarstwo domowe rozporządzało miesięcznym dochodem rozporządzalnym wynoszącym 1386,16 zł na osobę, co oznaczało wzrost o 3,4% (o 45,72 zł) w stosunku do 2014 r. oraz o 15,4% (o 185,34 zł) w relacji do 2010 r.

TABL.2. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie			Polska
	2010	2014	2015	
	w złotych			
O G Ó Ł E M	1118,53	1244,69	1288,74	1386,16
w tym:				
z pracy najemnej	606,16	632,89	691,16	757,89
z pracy na własny rachunek	70,14	68,73 ^a	80,72 ^b	120,14
ze świadczeń społecznych	359,72	411,42	435,52	397,30
W tym dochód do dyspozycji	1059,67	1196,21	1233,27	1337,87

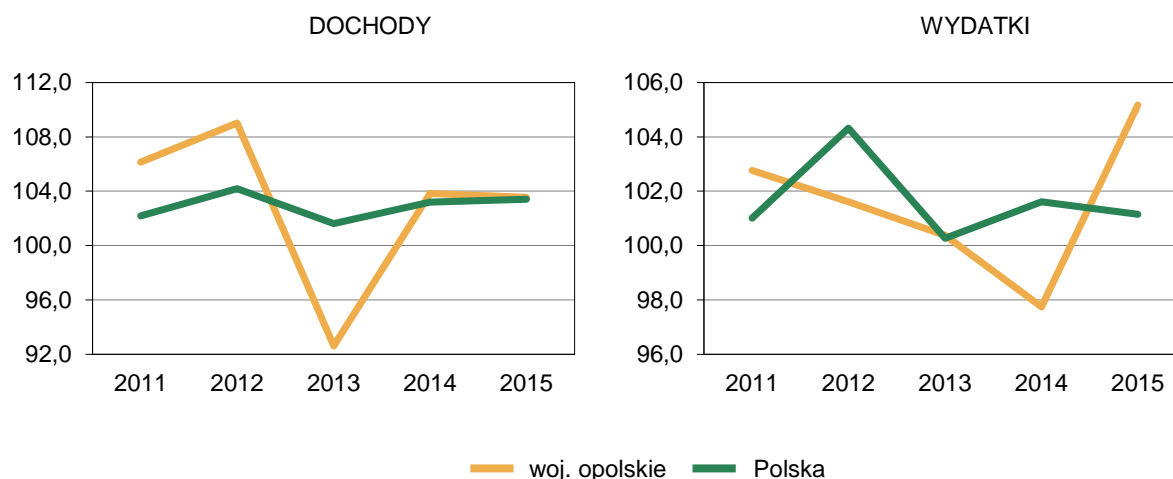
a – b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 16,37%, b – 10,24%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2015 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wynosił odpowiednio: 53,6% i 33,8% (w kraju: 54,7% i 28,7%). W porównaniu z dochodami gospodarstw domowych osiągniętymi w 2014 r. udział dochodów z pracy najemnej zwiększył się o 2,8 p. proc., a wobec 2010 r. zmniejszył o 0,6 p. proc., natomiast udział dochodów ze świadczeń społecznych zwiększył się o 0,7 p. proc. i o 1,6 p. proc. W 2015 r. dochody z pracy najemnej były wyższe o 9,2% w stosunku do 2014 r., a o 14,0% w relacji do 2010 r., natomiast dochody ze świadczeń społecznych wzrosły odpowiednio: o 5,9% i o 21,1%.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwie domowym w 2015 r. wynosił 1233,27 zł, co oznaczało wzrost o 3,1% (o 37,06 zł) wobec ub. roku, a o 16,4% (o 173,60 zł) w stosunku do 2010 r. Dochód ten był niższy od przeciętnego w kraju o 7,8% (o 104,60 zł).

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO I PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

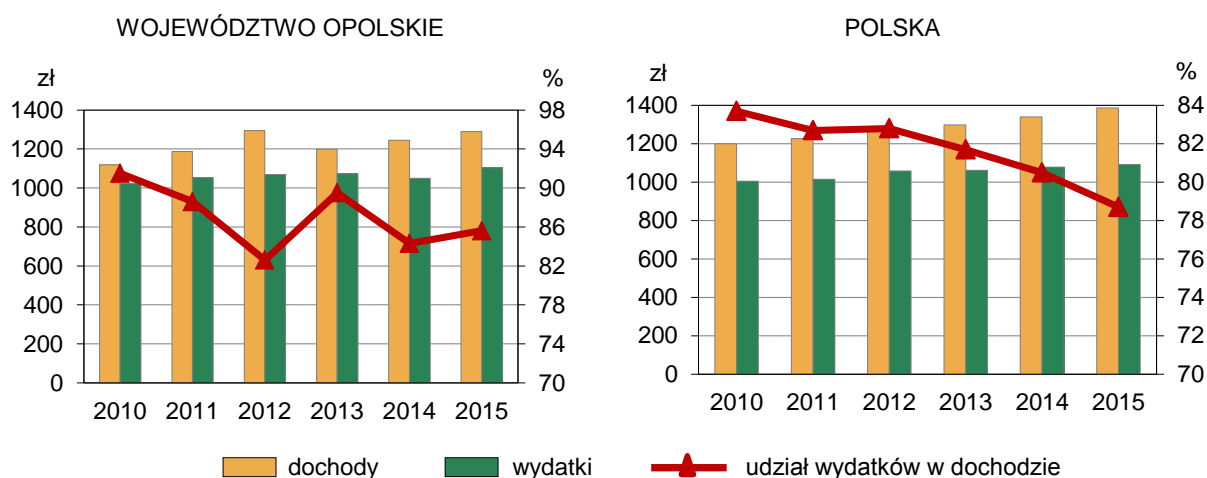
rok poprzedni = 100

W 2015 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie opolskim ukształtowały się na poziomie 1102,99 zł i w porównaniu z 2014 r. zwiększyły się o 5,2% (o 54,20 zł), a w stosunku do 2010 r. wzrosły o 7,7% (o 79,32 zł). Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w relacji do średniej krajowej ukształtował się na poziomie 101,1, co oznaczało że wydatki te były wyższe o 1,1% (o 11,80 zł) od średnich notowanych dla kraju. W kraju przeciętne miesięczne wydatki wynosiły 1091,19 zł i wzrosły o 1,2% (o 12,45 zł) w relacji do 2014 r. oraz o 8,6% (o 86,16 zł) względem 2010 r.

W 2015 r. przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w województwie stanowiły 85,6% dochodu rozporządzalnego, a w 2010 r. – 91,5% (w kraju odpowiednio: 78,7% i 83,7%).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ORAZ UDZIAŁ WYDATKÓW W DOCHODZIE ROZPORZĄDZALNYM

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2015 r. wykazały, że gospodarstwa 95,0% wszystkich swoich wydatków przeznaczają na zakup towarów i usług konsumpcyjnych (o 0,4 p. proc. mniej niż przed rokiem). Podobnie jak w latach ubiegłych najwyższy udział w strukturze wydatków ogółem gospodarstw domowych miały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe – 23,7% (w kraju – 24,0%). Kolejną znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii – 17,6% (w kraju – 20,1%), a w dalszej kolejności wydatki na transport, które stanowiły 8,4% (w kraju – 8,8%). W porównaniu z 2014 r. wzrost odnotowano m.in. w wydatkach na edukację (o 34,7%), restauracje i hotele (o 14,3%) oraz zdrowie (o 10,5%). W skali roku spadek wystąpił w zakresie towarów i usług związanych z transportem (o 8,6%), w grupie pozostałe towary i usługi (o 1,5%) oraz w wyposażeniu mieszkania i prowadzeniu gospodarstwa domowego (o 1,1%).

TABL.3. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	
	w złotych			2014 = 100
O G Ó Ł E M	1023,67	1048,79	1102,99	105,2
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	964,80	1000,30	1047,52	104,7
w tym:				
Żywność i napoje bezalkoholowe	250,07	253,52	261,26	103,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	36,02	29,66	30,39	102,5

a łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

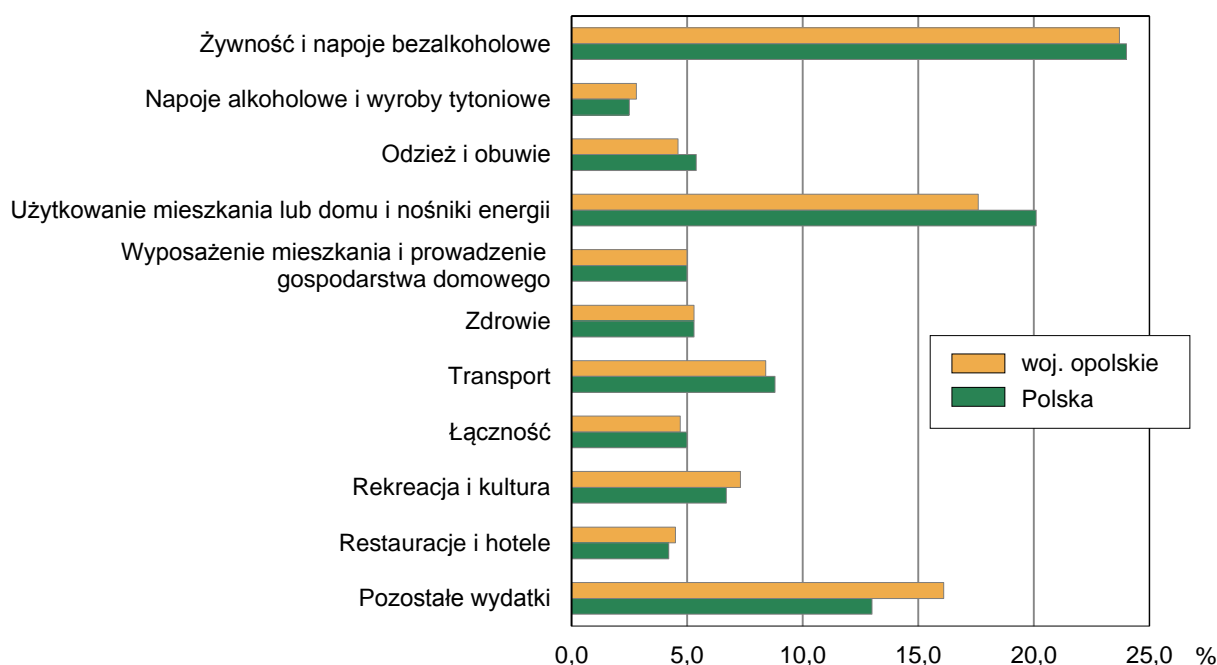
TABL.3. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	
	w złotych			2014 = 100
Odzież i obuwie	51,57	51,48	51,13	99,3
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	176,14	177,91	194,05	109,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	50,82	55,50	54,88	98,9
Zdrowie	44,34	52,47	57,98	110,5
Transport	109,20	100,85	92,13	91,4
Łączność ^a	40,16	50,29	51,75	102,9
Rekreacja i kultura ^a	85,80	74,20	80,41	108,4
Edukacja	12,34	7,40 ^c	9,97 ^d	134,7
Restauracje i hotele	22,18	43,20 ^e	49,36 ^f	114,3
Pozostałe towary i usługi ^b	58,23	76,90	75,73	98,5

a Wydatki na usługi internetowe ujmowane w 2010 r. w pozycji „Rekreacja i kultura”. b Od 2014 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. c – f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 25,04%, d – 11,02%, e – 10,78%, f – 11,63%.

Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w województwie nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę zaobserwowano w opłatach z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (udział w województwie był niższy niż średnio w kraju o 2,5 p. proc.), następnie w grupie odzież i obuwie (o 0,8 p. proc.) oraz rekreacja i kultura (wyższy o 0,6% p. proc.).

STRUKTURA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2015 R.

Wielkość spożycia artykułów żywnościowych zależy od wielu czynników, są to przede wszystkim: źródła utrzymania gospodarstwa domowego, dochody, skład osobowy, wiek, miejsce zamieszkania, zawód wykonywany, tradycje i przyzwyczajenia jak również dostępność artykułów.

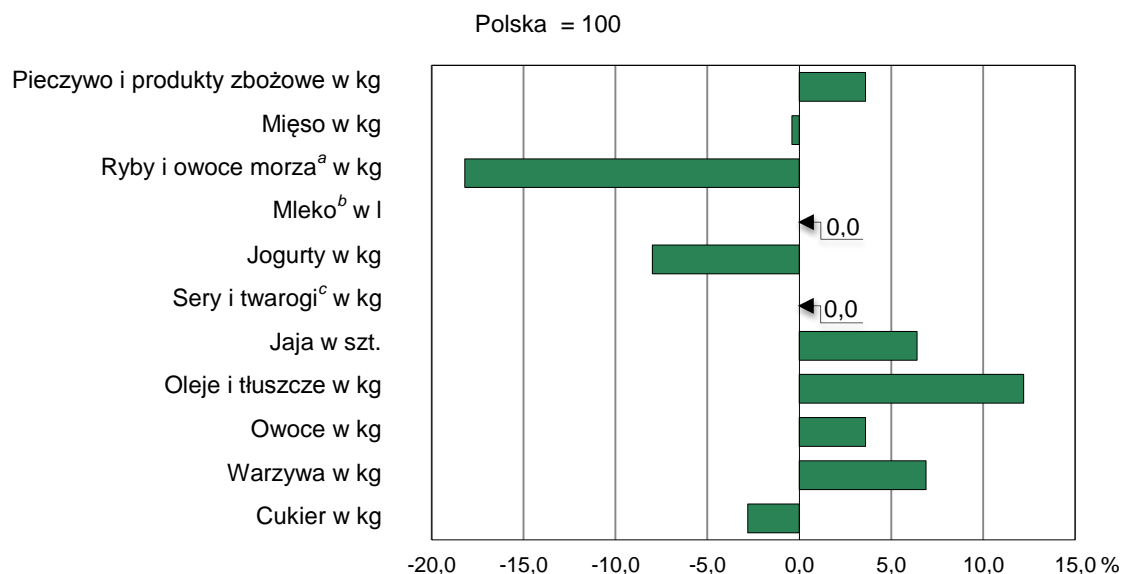
TABL. 4. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie		Polska
	2014	2015	
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	6,13	6,28	6,06
w tym pieczywo ^a	4,08	4,02	3,74
Mięso w kg	5,02	5,25	5,27
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b	1,93	1,98	2,00
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,30	0,27	0,33
Mleko ^d w l	3,12	3,15	3,15
Jogurty w kg	0,46	0,46	0,50
Sery i twarogi ^e w kg	0,76	0,83	0,83
Jaja w szt.	12,12	12,51	11,76
Oleje i tłuszcze w kg	1,27	1,29	1,15
w tym masło	0,26	0,30	0,26
Owoce w kg	3,23	3,72	3,59
Warzywa w kg	9,30	9,28	8,68
w tym ziemniaki	4,12	3,80	3,69
Cukier w kg	0,98	1,06	1,09
Kawa, herbata i kakao w kg	0,20	0,22	0,24
Wody mineralne lub źródlane w l	5,16	5,53	4,57

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. b Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2015 r. wykazały m.in. wzrost przeciętnego miesięcznego spożycia masła (o 15,4%), owoców (o 15,2%), kawy, herbaty i kakao (o 10,0%) oraz serów i twarogów (o 9,2%). Zmniejszyło się natomiast spożycie m.in. ryb i owoców morza (o 10,0%), ziemniaków (o 7,8%) oraz pieczywa (o 1,5%).

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO SPOŻYCIA WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OD PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO SPOŻYCIA W KRAJU W 2015 R.

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Bez słodkich serków.

W analizowanym okresie przeciętne miesięczne spożycie w województwie było wyższe od konsumpcji w kraju m.in. w przypadku wód mineralnych lub źródlanych (o 21,0%), masła (o 15,4%), pieczywa (o 7,5%) oraz warzyw (o 6,9%). Niższe natomiast spożycie niż średnio w kraju odnotowano m.in. dla ryb i owoców morza (o 18,2%), kawy, herbaty i kakao (o 8,3%) oraz jogurtów (o 8,0%).

Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza również informacji o wyposażeniu gospodarstwa w dobra trwałego użytkowania. Pozom wyposażenia gospodarstw w przedmioty trwałego użytkowania różnicuje w dużym stopniu sytuacja materialna gospodarstwa, jak również potrzeba posiadania danego sprzętu, czy miejsce zamieszkania.

TABL.5. GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie		Polska
	2014	2015	
	w % ogółem gospodarstw domowych		
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	99,1	99,0	98,8
Zamrażarka	27,6	28,0	18,4
Automat pralniczy	96,6	97,6	95,5
Zmywarka do naczyń	32,9	35,7	27,2
Kuchenka mikrofalowa	62,7	63,8	58,9
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	20,5	18,9	11,0
Samochód osobowy	64,8	64,3	62,8
Odbiornik telewizyjny	96,8	97,8	96,8
Odtwarzacz DVD	40,7	34,8	37,7
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	65,4	66,3	66,5
Telefon komórkowy	91,3	91,4	95,2
w tym smartfon	35,7	44,2	45,4
Zestaw kina domowego	13,6	11,4	13,0
Aparat fotograficzny cyfrowy	49,7	45,6	48,8
Komputer osobisty	69,5	70,7	74,2
w tym z dostępem do Internetu	66,7	68,6	72,8
w tym z dostępem szerokopasmowym	66,4	68,6	60,9
Drukarka	36,0	34,3	34,9

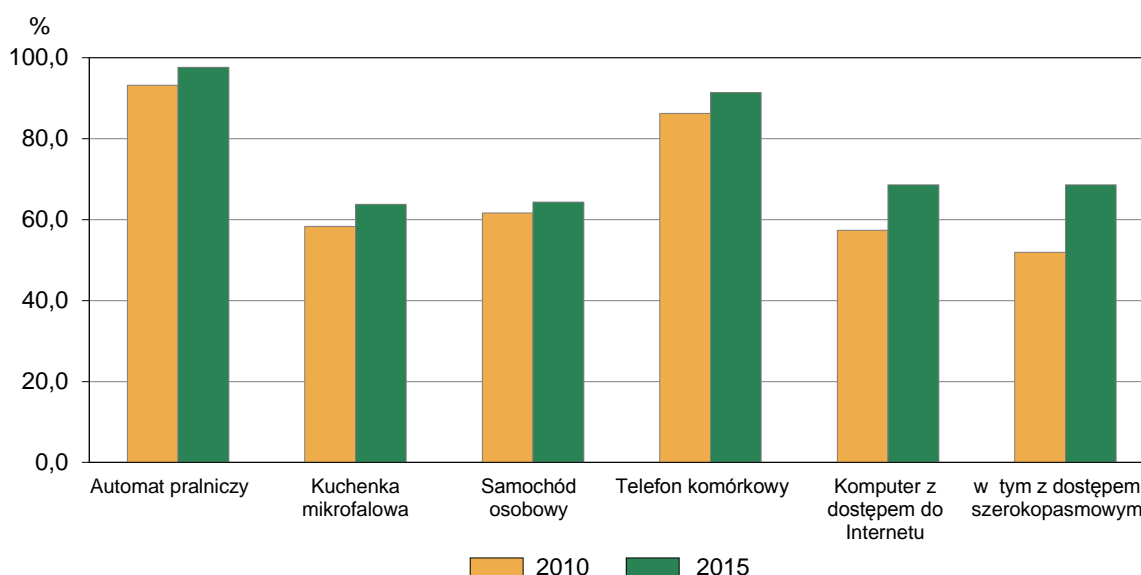
a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

Analizując wyniki przeprowadzonego w 2015 r. badania budżetów gospodarstw domowych można stwierdzić, że powszechnie występującymi dobrami, uważanymi za niezbędne do funkcjonowania gospodarstwa, były chłodziarki, chłodziarko-zamrażarki i automaty pralnicze oraz dobra wspomagające, tj. odbiorniki telewizyjne i telefony komórkowe. Ponad połowa gospodarstw posiadała komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu, urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej, samochód osobowy i kuchenkę mikrofalową. Wraz z poprawą wyposażenia gospodarstw domowych w urządzenia zaawansowane technologicznie, wystąpił spadek wyposażenia w urządzenia starszej generacji, takie jak: odbiorniki kineskopowe, odtwarzacz DVD, czy komputer bez dostępu do Internetu.

W 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim przyrost udziału odnotowano w gospodarstwach domowych posiadających m.in. smartfon (o 8,5 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 2,8 p. proc.) oraz komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu (o 2,2 p. proc.). Spadek odsetka gospodarstw w skali roku wystąpił w przypadku wyposażenia m.in. w odtwarzacz DVD (o 5,9 p. proc.), aparat fotograficzny cyfrowy (o 4,1 p. proc.) oraz zestaw kina domowego (o 2,2 p. proc.).

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a
(w % ogółem gospodarstw domowych)

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

W 2015 r. w porównaniu z 2010 r. wzrósł udział gospodarstw posiadających m.in. komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu (o 16,7 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 12,9 p. proc.) oraz kuchenkę mikrofalową (o 5,5 p. proc.). W stosunku do 2010 r. spadek udziału odnotowano dla gospodarstw domowych posiadających m.in. odtwarzacz DVD (o 19,8 p. proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 9,1 p. proc.) oraz zestaw kina domowego (o 7,2 p. proc.).

W 2015 r. w województwie w relacji do średniej krajowej lepszy był stopień wyposażenia gospodarstw m.in. w zamrażarkę (udział większy o 9,6 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 8,5 p. proc.), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 7,9 p. proc.), komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu (o 7,7 p. proc.). Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw wyposażonych w komputer z dostępem do Internetu (o 4,2 p. proc.), telefon komórkowy (o 3,8 p. proc.) oraz aparat fotograficzny cyfrowy (o 3,2 p. proc.).

Na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych dokonano również oceny poziomu ubóstwa ekonomicznego. Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej osób w gospodarstwie domowym jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i ich rodziny. Większa liczba osób bezrobotnych w gospodarstwie domowym, wielodzietność, niepełnosprawność, znacząco zwiększają ryzyko ubóstwa skrajnego.

W 2015 r. w porównaniu z poprzednim rokiem w województwie opolskim odnotowano zmiany w zasięgu ubóstwa ekonomicznego polegające na spadku stóp ubóstwa relatywnego i skrajnego oraz

nieznacznym wzroście stopy ubóstwa ustawowego. W gospodarstwach domowych stopy ubóstwa relatywnego i skrajnego wynosiły odpowiednio: 13,7% i 6,5%, co w relacji do 2014 r. oznaczało spadek o 0,3 p. proc. i o 1,5 p. proc, natomiast wskaźnik ubóstwa ustawowego wyniósł 10,6% i wzrósł o 0,1 p. proc. W odniesieniu do 2010 r. stopy ubóstwa ustawowego i skrajnego wzrosły odpowiednio: o 6,0 p. proc., i o 2,9 p. proc., natomiast stopa ubóstwa relatywnego obniżyła się o 0,1 p. proc.

TABL.6. **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie			Polska		
	2010	2014	2015	2010	2014	2015
Osoby – w % ogółem osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:						
relatywnej granicy ubóstwa	13,8	14,0	13,7	17,4	16,2	15,5
„ustawowej” granicy ubóstwa	4,6	10,5	10,6	7,4	12,2	12,2
granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)	3,6	8,0	6,5	5,8	7,4	6,5

W 2015 r. w skali kraju stopy ubóstwa relatywnego i skrajnego wynosiły odpowiednio: 15,5% i 6,5%, co oznaczało spadek o 0,7 p. proc. i o 0,9 p. proc. w porównaniu z 2014 r., natomiast wskaźnik ubóstwa ustawowego pozostał na niezmiennym poziomie, tj. 12,2%.

Zróznicowanie zasięgu ubóstwa wystąpiło w przekroju terytorialnym według województw. W przypadku ubóstwa skrajnego rozpiętość wskaźnika mieściła się w przedziale od 3,4% w województwie śląskim do 12,5% w warmińsko-mazurskim (w 2014 r. odpowiednio: 4,7% i 14,8%).

ZAGROŻENI UBÓSTWEM WEDŁUG POSZCZEGÓLNYCH GRANIC UBÓSTWA

